

БЕРЕЗЕНЬ

1976

КНІВ

Виходить з січня 1927 р.

№ 6 (976)

Ціна номера 12 коп.

ІЗ ЖИТТЯ ХАМЕЛЕОНІВ

— От дивина, недавно бури́м був, а сьогодні вже смугастий.
— А хіба ви не знаєте, що замість Ведме́дя до нас Тигра́ призначили?

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Горить Бурім'якво...

Уранці бульдозерист Іван Іванович Винниченко одержує наряд і, ознайомившись із своїм денним завданням, тяжко зітхає:

— Горимо, значить?

— Горимо,— в тон йому відповідає начальник навантаження. — То ти вже, друже, постарайся.

— Я то постараюся,— ще тяжче зітхає бульдозерист.— Але коли воно кінчиться, оце неподобство?

Начальник не відповідає, і Іван Іванович крокує до свого бульдозера, на ходу кидуючи звичний погляд на копер рідної шахти «Селидівська». Там світиться червона зірка. Добре світиться, яскраво! Це — знак особливих досягнень «Селидівської».

Ще у вересні минулого року колектив шахти першим у тодішньому комбінаті (нині об'єднання) «Червоноармійськвугілля» рапортував про виконання п'ятирічки. А поцікавтеся, скільки було вугілля на понадплановому рахунку гірників під кінець року? Ціла гора! Сто десять тисяч тонн відвантажили хлопці-молодці з шахтних лав.

А втім, куди й кому відвантажили? Державі, як звичайно повідомляється у звітах? Загалом так. Але трохи й не так. Бо чималий шмат цієї вугільної гори й донині лежить на складах.

І не просто собі лежить, а — горить. У буквальному розумінні слова. Сходить димом, підточується зни-

зу язиками полум'я. Хочеш — грійся, хочеш — борщ вари, ніхто не заперечить, усе одно добро пропадає.

Горить на передовій шахті й такий важливий показник, як реалізація продукції. І заступник директора з питань економіки почуває себе перед цим виробничим парадоксом, ніби учень підготовчого класу, оскільки йому абсолютно невідомо, яким чином виводити підприємство з фінансового тупика.

Не краший настрої і в директора шахти Віктора Олексійовича Дмитренка.

Хоч бери і власний кабінет розвертай вікнами в інший бік, щоб не бачити надпланового терикона з найчистішого вугіллячка.

А тут, немов спеціально, — бадьорі голоси з забоїв.

— Ми знову з плюском, Вікторе Олексійовичу,— дзвенить гордим нотками голос Івана Михайловича Баталіна, начальника третьої дільниці, з передових найпередовішої.— Плюсок на дві тисячі тонн!

— Молодці! — хвалить директор.— Відвантажуйте.

— А куди? — хитро запитує передовик.

— Ніби сам не знаєш! На «склад», — спалахує директор.— Ні, так далі працювати не можна! — кричить він і тут же набирає номер телефону вантажно-розвантажувального управління об'єднання.— Алло! Допоможіть! Горимо!..

— Спокійніше! — відповідає начальник управління Микола Юхимович Брюховець.— Не ви одні горите. Допомогти не можу. Учора я вам це казав, сьогодні кажу і завтра те ж саме повторю.

Не будемо квапитись звинувачувати працівників управління в байдужості й неоперативності. Бо й справді — що вони можуть зробити? Хіба що послати на передову шахту пожежні машини, та й то лише в тому разі, коли самозаймання набере катастрофічних розмірів. А поки що...

Поки що управлінські диспетчери зривають голосові зв'язки, вимолюючи у залізничників один-два додаткових вагони.

І не можуть вимолити. Бо залізничники не те що додаткових, — планових не дають!

І тому фраза «У всіх горить!» звучить не гумористичною відмовкою. Горить, та ще й як горить! На шахті «Новгородівська», приміром, внаслідок цього кочегарного процесу зібралось вже близько п'яти тисяч тонн золи. А крім того, невезений вугільний Казбек примушує шахту подовгу простоювати, бо підступає до самісного висипного «хоботка», і видавати паливо на-гора просто неможливо.

Зростають на шахтах складські гори, і перспектива на майбутнє аж ніяк не втішна. Шахтарі чекають, що ось-ось має повторитися торішня си-

туація, коли у жовтні залізничники, вигукнувши «Не може бути!», спорядили делегацію у складі заступника начальника Донецької залізниці т. Арутюнова та начальника Ясинуватського відділення т. Мартиненка, щоб перевірити, чи й справді в «Червоноармійськвугіллі» накопичилося 240 тисяч тонн невезеного вугілля, а перевіривши й відбувши додому, ще довго обіцяли вжити рішучих заходів.

Але до заходів, та ще й рішучих, так і не дійшло.

Отож не виключено, що залізничникам знову доведеться дивуватися шахтним пожежам. Оскільки, наприклад, в об'єднанні «Добропіллявугілля» лежить понад 60 тисяч тонн палива, не менше горить і в «Червоноармійськвугіллі».

...І поки гірничі диспетчери, як і раніше, надривають горлянки, намагаючись вибити в управлінні Донецької залізниці планові вагони, біля надпланового терикона шахти «Селидівська» не стихає гуркіт бульдозера, керованого Іваном Івановичем Винниченко.

Ворушачи димуче вугілля, Іван Іванович робить усе можливе, щоб хоч трохи збити в ньому температуру.

Хоч і розуміє, що це — не вихід.

А. НАУМОВ.

Донецька область.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

— Просто рука не піднімається вам відмовити...

ДВІ НОЧІ НА ДОБУ

ХАРКІВСЬКА область. (Кор. ТАП). Нове астрономічне явище спостерігають мешканці будинку № 3, що по вулиці Держинського у місті Вовчанську.

Вони майже щодоби мають дві ночі. Перша ніч починається тоді, коли сонце заходить, а кінчається тоді, коли сонце сходить. Інша ж ніч починається тоді, коли продавці магазину «Малютко», що на першому поверсі цього будинку, починають палити на вулиці упаковку іграшок. Дим так заволає будинок, що не те що дихати не можна, а світу білого не видно.

ТЕЖ ВИХІД

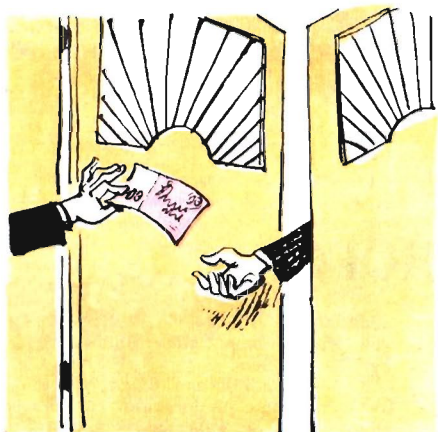
Щоб пасажир не скупчувався в приміщенні вокзалу, керівники станції Біла Криниця, яка знаходиться в Херсонській області й належить Одесько-Кишинівській залізниці, знайшли простий вихід: прибрали звідси усі «точни» з питною водою.

Тепер тут немає води ні в бачках, ні в кранах, ні в буфеті, внаслідок чого спрагли пасажири сідають у перші-ліпші поїзди й мерщій покидають обезводнену станцію.

По три-чотири рази на тиждень робив набіги на колгосп ім. Жданова Ніжинського району Чернігівської області Білан І. А. Людей ці набіги не дуже хвилювали, бо вони знали, що Білан не зовсім чужа людина — він офіційно був їхнім головою колгоспу, а жив від господарства — не близький світ. Такі набіги керівника колгоспу особливої шкоди не завдавали, але й користі теж ніякої не приносили: що з головою, що без голови. Лист про це надійшов до редакції «Перця».

Завідуючий сільськогосподарським відділом Чернігівського обкому КП України тов. Шостак повідомив, що за серйозні недоліки в роботі колгоспників на своїх зборах увільнили Білана від обов'язків голови правління колгоспу.

ТОНКІ НЮАНСИ

Чого гріха таїти: заздрю я людям вольовим, цілеспрямованим. Отим, яких дехто називає пробивними.

Один з таких цілеспрямованих товаришів недавно мене запевняв, що для людей його професії в природі ніяких перепон не існує. «Через твердий камінь», — сказав він, — через армований залізобетон — і то часом нашому братові вдається прослизнути».

Я вже було повірив чоловікові, та деякий сумнів зародила симпатична жіночка, яка оберігала вхід до Миколаївської спецбази «Укрсільпромкомплект».

— Куди? — нескромно поцікавилась вона, перекривши нам дорогу.

— Як це куди?! — вольовим голосом відповів мій енергійний супутник. — Ну, звичайно, до вас — на базу. За устаткуванням, що нам виділили. Ось наряд!

На симпатичну жіночку наряд не справив аніякого враження.

— Усі — з нарядами, — сказала вона, накидаючи ланцюг на ворота.

— Але я — здалеку. Я — аж із Вінницької області машину пригнав.

— Усі — здалеку. І всі — з машинами. Хіба не бачите?

Не бачити довжелезної черги, що вишикувалася перед входом на базу, було неможливо.

— То що ж робити? — невесело почував потилицю мій енергійний супутник.

— Треба ждати.

— А скільки?

— Як вам сказати... Он у шоферів краще спитайте.

Найближчий з шоферів роз'яснив, що він тут

загоряє вже третю добу. Загоряє, правда, не на сонці, а біля вогнища.

— А ночуєте де?

— Отут, біля вогню, і ночуємо. Ще й підтанцюємо на radoшах. Бо де ж іще тут знайдеш таке тепленьке містечко... Підходь, друже, до гурту — і тебе зігріємо!

До гурту мій енергійний супутник ходити не став, а повернув наліво, — туди, де з'явилася імпазантна постать завідуючого складом Петра Григоровича Півня.

— Нічого не вдієш, — розвів той руками. — Треба ждати.

Ждати, та ще й на холоді, пробивному товаришеві не дуже хотілося. Отож, недовго думаючи, він рушив на побачення з Петром Григоровичем Варсоковим — заступником директора бази. Однак і він, вислухавши клієнта, захитав головою:

— Треба ждати. Нічого не вдієш...

— А чому б і не вдіяти чогось? Чому, приміром, не пустити в дію всі наявні підйомники і водночас завантажувати не одну, як тепер, а чотири машини?

— А то, пробачте, вже наше діло.

Пробачившись, заступник директора повернувся до клієнта спиною і зник за ворітьми бази.

Отут у вольового, енергійного клієнта і прокинулася вся його потаємна сила. Насупившись, він з розгону кинувся на залізні ворота бази, готовий їх протаранити, але... Але здійснити цей агресивний намір йому не довелося. Ворота самі розчинилися, і в них з'явився вагозов, завантажений технічним устаткуванням. За кермом вагозова сидів і на всі зуби посміхався шофер, який півгодини тому стояв останнім у довгій черзі прибулих.

— Що, дивуетесь? — обвів він своїх колег співчутливим поглядом. — Не дивуватися, а слухати треба. Хіба вам не ясно було сказано: «Треба ж дати». Вловлюєте нюанс?

Енергійний, вольовий, цілеспрямований товариш, з яким я познайомився біля входу до спецбази «Укрсільпромкомплект», нюанс вловив. Нарешті таки вперся, що з порожніми руками тут ні до кого не підступишся. Що вахтер, що вантажник, що завідуючий складом, — усі в руку заглядають, усі чогось ждуть — або пляшечку «Екстри», або пару панчіх, або коробочку шоколадних цукерок. Трояк чи п'ятірку сунеш — теж не відмовляться.

Усвідомивши це, енергійний товариш не став даремно марнувати дорогий час і шодуху побіг до найближчої торговельної точки. Слідом за ним помчали ще кілька клієнтів, наділених тонким слухом. За якусь годину всі вони вже виїжджали з бази, навантажені своїм фондовим добром. А інші, менш обдаровані природою, і далі мерзли перед великою залізною брамою Миколаївської спецбази «Укрсільпромкомплект». У них, горлох, не такий витончений слух...

Як, до речі, і в декого з керівників республіканської «Сільгосптехніки», кому ця база підпорядкована.

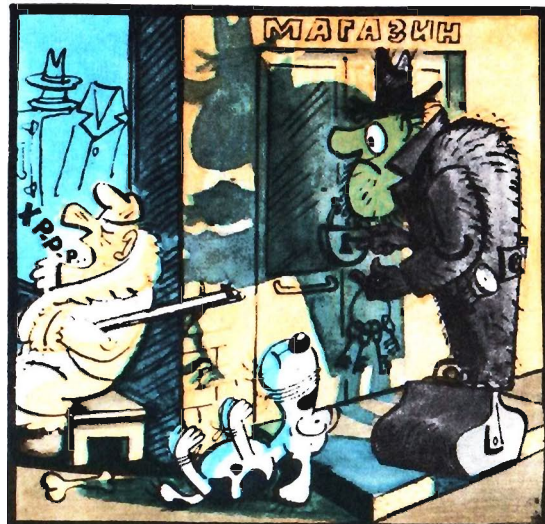
А жаль. Послухати є що!

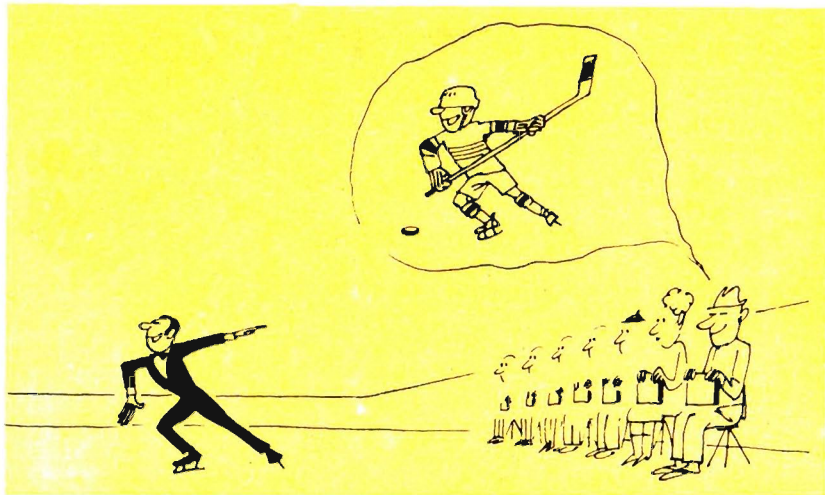
Г. БЕЗБОРОДЬКО,
спец. кор. Перця.

м. Миколаїв

Деякі водії автобусів Первомайського автотранспортного підприємства № 14112 Миколаївської області перевозили пасажирів без квитків, привласнювали виручку, а керівництво підприємства потурало їм. Про це йшлося у фейлетоні «Простір для ділової людини» («Перець» № 21 за 1975 рік).

Як повідомив редакцію заступник міністра автомобільного транспорту Української РСР тов. Деркач, факти підтвердились. За незадовільну організацію і слабку виховну роботу серед водіїв, слабкий контроль за їхньою роботою заступника директора по експлуатації автопідприємства № 14112 Перепечасова М. І. і начальника колони міжміських перевезень Козаченка В. В. з посад знято. Водії Пурло П. І., Бондар П. І., Буриленко І. В., Адамівський І. з автопідприємства увільнені.

Без слів.

Довідкове Бюро Перця

Таємниче побажання

На початку січня одержав я таку телеграму:
«Умань Черкасской 16401 19 30 1353
Серия А-4 КИЕЯС 149 КВВИДКУС-Б МОМОНТУ МИМЛАЮ ИВАЦОВИЧУ

Коля ПОЗДРАВЛЕЮИНГВИ... Далі йде безладний набір латиною і підпис «ЦАДЯ».

Те, що таємнича Цадя вітає мене, я зрозумів. А от чого вона мені бажає, ніяк не можу втямити. Що мені робити?

М. МОМОТ.

м. Київ.

— Зверніться до уманських телеграфістів або працівників відділення зв'язку № 149 м. Києва, нехай перекладуть цю абракадабру на людську мову. Для них, очевидячки, все ясно, якщо перші передають, а другі приймають подібний текст, наклеюють його на бланк і спокійнісінько несуть адресатові.

ПЕРЕЦЬ.

БЕРЕЖІТЬ НЕРВИ,
або
ОДИН ДЕНЬ КОМАНДИРОВОЧНОГО

Я не проти гасел. Навпаки, я за гасла, за транспаранти, за оголошення. Ділові, потрібні, життєво виправдані. Бо й справді, йдеш ото містом, дивись, а перед тобою різні оголошення, повідомлення, світлові табло. Одні закликають економити час, інші — зберігати гроші. Приємно. Із усього відчувається турбота про людину.

Оце нещодавно був у Вінниці. Славне, скажу вам, місто. І люди в ньому живуть славні, привітні, гостинні, ввічливі.

Місто для приїжджого починається звідки? Звісно, з готелю. Заходите.

— Скажіть, будь ласка, місця у вас є?

— Місце немає.
— Жодного?
— Я уже сказала.
— Мені б хоч до ранку.
— До ранку можна. Заповняйте картку.

Заповняєте, подаєте, а вам: — З вас два карбованці вісімдесят копійок.

— Це що — люкс? — перепитуєте.
— Ні, дев'яносто копійок за броню.

— За яку броню?
— Не за танкову ж?! Чи ви, може, незадоволені?!

— Задоволений, — кажете ви, глянувши на гасло «Будьте взаємно ввічливі». — Задоволений і навіть дуже. Спасибі. Біжу. На четвертий поверх.
— І правильно: біжіть. У нас ліфт у готелі рідко працює.

Побіг. Хотів, було, розсердитися, але згадав, що десь колись читав, а може, й сам придумав: «Бережіть нерви. Нерви — це ваше довголіття». Для чого ж це довголіття вкорочувати отими 90 копійками?!

Вранці — на літак. Ще звечора помітив гасло: «Користуйтеся послугами Аерофлоту: швидко, вигідно, зручно». Зручно, бо агентство у Вінниці поруч з готелем. Від агентства до аеропорту курсує автобус. «Дбають у Вінниці про людей, думають», — міркуєте ви, йдучи до агентства.

О восьмій нуль-нуль агентство гостинно відчиняє двері, красуні Аерофлоту лагідно між собою посміхаються, згодом помічають вас і цікавляться:

— Чого мовчите. Чи языка проковтнули?

— Я слухав вас. Боявся перебити.

— Коротше.

— Мені б до Крижополя. На перший ранковий рейс...

— На ранкові рейси ні квитків, ні інформації не даємо... Ідьте в аеропорт.

— А якщо там немає квитків?

— Це вже не наша турбота. Хто наступний?!

— Одну хвилинку, — чіпляється ви руками за бар'єр. — А ви не можете подзвонити, поцікавитись... Якщо там немає квитків, то я на наступний візьму. Бо...

— Я уже сказала: на ранкові літаки ні квитків, ні довідок не даєм... У нас такий порядок...

«Це у Вінниці називається «порядок», — думаєте ви і заспокоюєте себе, — бережи нерви».

— Он телефон-автомат на вулиці. Подзвоніть, поцікавтесь, — це вже хтось із черги.

Ви дякуєте, і — до телефону-автомата. А в ньому диск — тільки до «штики» набирається. Ви — на автобус.

«Бережи нерви, — повторюєте. — Подумаєш, за якогось металевого диска з дірками наживатимеш собі гіпертонію».

Вискочив в аеропорту і — до кас.
— Мені до Крижополя. Один квиток. На перший рейс.

— Здрастуйте!..

Я оглянувся. Позаду мене нікого не було. Касирку я вперше бачив.

— Це я вам кажу: здрастуйте...

— Здрастуйте! Вибачте, що я не догадався першим привітатися...

— Здрастуйте!.. Квитки ще учора продані. Ідьте краще поїздом.

«Поїздом, мабуть, швидше, — міркуєте ви. — Хоч гасло в аеропорту запевняє, що найшвидше літаком. Може, й так, але нема квитка, нема інформації... Нема... Не хвилюйся. Бережи нерви. Дзвони на залізничний вокзал».

«Нам можна дзвонити 00-4» — повідомляє оголошення.

Дзвоните. Гудки нормальні, але трубки ніхто не бере. «Повмирили вони там чи що», — починаєте хвилюватися. Але внутрішній голос вас

заспокоює: «Візьми себе в руки. Чекай. Хтось колись таки підніме трубку». Не підняв.

Ви — у довідкове бюро міста — 09. Тут краще й швидше. Приємний жіночий голос вам навіть радить:

— Не дозвонитесь по 00-4, то дзвоніть 3-26-31.

Дзвоните по обох. Наслідки ті ж. Хоч плач. Ви — на вокзал. Сідіть на таксі чи на автобус (що у вас там під рукою) і до самого начальника Олексія Михайловича Засипкіна.

— Здрастуйте, Олексію Михайловичу!

— Здрастуйте!

— Я, — кажете, — хочу провести невеличкий експеримент. Бачите ось цей годинник... Я засічу час, а ви наберіть по телефону номер 3-26-31.

— Цей номер не пройде, — відповідає Засипкін.
— Тоді 00-4.

— І цей відпадає. У нас обидва телефони зіпсовані. Один упав і розбився, а другий не дає дзвінків. У довідковому їх не чуєте.

— А як же люди: з Вишеньок, з П'ятничан, зі Старого міста... Як вони одержують інформацію?

— Усно. Не по телефону. Приїждять сюди, на вокзал, Ми їх тут інформуємо.

— Це ж майже десять кілометрів?

— А що я зроблю. Це все Васильєв — начальник Вінницької телефонної мережі. Це все він. Досі не відремонтував телефонів... Але ви можете подзвонити з мого. Вам треба кудись подзвонити?

Я глянув йому в очі. Він не посміхався. «Артист», — подумав я, і пішов геть.

Світлове табло прогнозу повідомляло: «Завтра буде прояснення, без істотних опадів, вітер помірний, температура повітря від нуля до плюс п'яти».

І на душі потеплішало. Що не кажіть, а коли отак здорово поставлено інформацію, як у Вінниці, це добре. Але коли б до цих гасел ще й порядок навести, погодьтесь, було б краще.

О. ЧОРНОГУЗ,
спец. кор. Перця.

м. Вінниця.

Без слів.

ПАРАСОЛЬКА

ГУМОРЕСКА

Ясного сонячного дня я вийшов прогулятися і одразу ж здибав знайомого.

— Дивись, — кажу, — яку я собі парасольку придбав! Три роки шукав, а оце випадково натрапив.

— Гарна парасолька, — каже він, а сам і не дивиться на неї.

— Та ти зверни увагу! Це ж імпортна парасолька, вищий пілотаж, як каже мій шеф.

— А навіщо вона тобі? — питає знайомий.

— Як навіщо? — дивуюсь я. — Це ж прекрасно — мати таку парасольку. Я не розумію, як можна жити в цивілізованому світі без парасольки. Невже ти мені не заздриш?

— Анітрохи!

— Даремно, — кажу я ображено. — Видно, ти зовсім не розумієш усіх переваг парасольки.

— Не розумію, — погоджується він.

— Ну, от дивись: пішов я на футбол, і раптом — дощ!

— Ти ж не ходиш на футбол!

— Відколи купив парасольку — почав ходити.

— І що ж?

— Одного разу болільники ледь не закинули її. Бачте, їм поля не видно.

— Отож-то, — каже він, — парасолька тобі зовсім ні до чого.

— Слухай! — аж зеленію я. — Невже ти ніколи не відчував незручностей від того, що не маєш парасольки?

— Ніколи. Я люблю дощ.

— Так справа ж не в дощі! — аж киплю я.

— А в чому?

— У парасольці! Розумієш — у па-ра-соль-ці!

— Не розумію.

— Так це ж імпортна парасолька! Дефіцит!

— Це я вже чув.

— Ні, — я знесилено опускаю руки, — ти стаєш нестерпним. Тобі ніколи не зрозуміти, яке це щастя — мати дефіцитну парасольку.

— Так, — нарешті погоджується він. — Я цього не розумію. Бувай! Коли дістанеш французькі підтяжки — приходи, розділю твоє щастя.

Так він мене й не зрозумів. А я ж цілих три роки шукав собі імпортну парасольку!

Віктор БАРАНОВ.

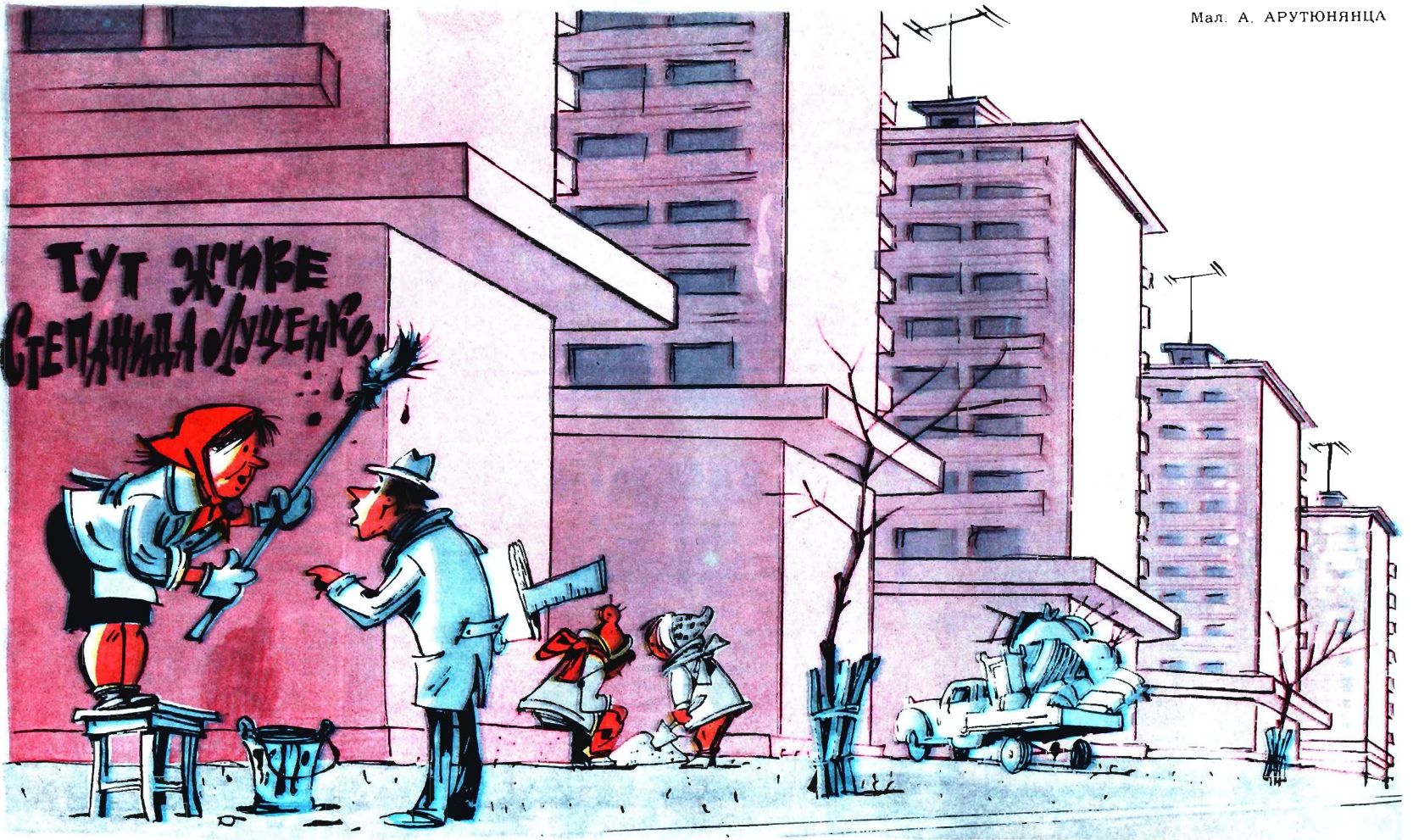
м. Київ.

СУЧАСНА МУХА

— Давно та баєчка написана була,
Що їжджу я на розі у Вола.
Але про це і досі плещуть язики...
Відсталі диваки!
У вічність канули оті «цабе» та «но»,
А їжджу я на тракторі давно!

Антоніна ТОРЛЮН.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Навіщо ви, бабо, архітектуру псуєте?

— Повинна ж я якось вгадувати будинок, у якому живу.

ДЛЯ БАС, КМІТЛИВІ

Як вкрутити лампу в електронатрон, виготовлений на полтавській фабриці «Хімпластмас»? Над цією проблемою б'ються електромонтери й хатні умільці, доморошені аматори й досвідчені фахівці. Б'ються безрезультатно — лампи в патрони не вкручуються. Отже, слово за вами, кмітливі та винахідливі! Є над чим посушити голови!

УВАГА! ПОБУТОВІ НОВИНКИ

Міні-холодильник

Теплу каву, гарячий чай, навіть окріп можна негайно охолодити, якщо влити їх у термос виробництва Бучанського склозаводу (Київщина). За швидкістю охолодження ці термоси можуть успішно конкурувати з холодильниками.

Мийтеся разом з нами!

Оригінальні умивальники випускає харківський завод «Металоприлад». Під одним можуть одночасно митися, як мінімум, п'ятеро. Бак умивальника в кількох місцях протікає. Отже, до послуг кожного — персональна цівка.

ВИПАДОК У МАГАЗИНІ

До магазину канцприладдя зайшла жінка з сином.

— Покажіть, будь ласка, ранець виробництва тернопільської фабрики «Подільянка».

— Може, візьмете інший? — запитала продавщиця.

— Ні, покажіть саме фабрики «Подільянка», — наполягала жінка.

— Але ж хіба ви не знаєте, — здивувалась продавщиця, — ці ранці за місяць-півтора буквально розповзаються по швах, кришка розшарується і відпадає...

— Саме це я й хочу показати синові, — сказала жінка. — Щоб він бачив, до чого може докотитися в майбутньому, якщо тепер погано вчитиметься. Бо ж саме з двічників і виростають бракороби...

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

«Шановний виставком! Один громадянин — прізвища не знаю, тому називаю його особливі прикмети: середній на зріст, сорочка біла, очі сумні — кинув до моїх ніг рукавички. Спочатку одну, потім другу. Як це зрозуміти? Недавно я прочитав у газеті дискусійну статтю «Лицарі, де ви?» і тому розцінюю жест цього чоловіка, як виклик. Знати б тільки куди! З. НЕЛЯКЛИВИХ».

Шановний З. Неяккливих! За прикметами, що їх Ви люб'язно повідомили, ми дуже легко відшукали громадянина, який кинув до ваших ніг рукавички. Як виявилось, з його боку це справді був виклик. Тільки не Вам, а працівникам Попаснянської швейної фабрики (Ворошиловградська область). Бо вона випускає рукавички не тільки страхотливі на вигляд, а ще й такого крою, що в них і пальці не влазять. Ось тому громадянин їх і викинув, а під ноги Вам вони потрапили випадково.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

До кабінету слідчого Недримайленка вбігла схвильована жінка. Голос її тремтів.

— Мене пограбували! — вигукнула вона.

— Сідайте і розкажіть усе по порядку, — привітно посміхнувся слідчий.

Від нього віяло таким спокоем, що жінка, швидко опанувавши себе, почала:

— Приходжу я оце додому, а замки поламані, з хати все винесено. Я — у крик. Сусіди збіглися, міліцію викликали.

— І що ж?

— Пришов старшина, довго ходив навколо, шукав відбитки пальців. Але так і не знайшов. Каже, ніяких слідів не залишили грабіжники. А ті, що є, присипані тютюном. Тим тютюном підлогу мені геть зіпсували, негідники, і двох місяців не минуло, як її фарбувала, тепер знову доведеться перефарбовувати...

— А якою фарбою підлогу фарбували? — швидко спитав слідчий.

— Зветься «Емаль для підлоги». Її виготовляє черкаський завод «Аврора».

— Ну, тоді можете не хвилюватися. Ми спіймаємо злодіїв, — впевнено сказав слідчий.

Отже, питання до вас, шановні читачі: звідки у слідчого Недримайленка така впевненість?

* * *

Шануючи ваш час, тут же вміщуємо відповідь.

Слідчий Недримайленко знав із власного досвіду, що фарба, яку виготовляє завод «Аврора», кілька місяців не висихає. Значить, підшоши у злодія матимуть такий самий колір, що й підлога в квартирі потерпілої.

ДЕГУСТАЦІЙНИЙ ЗАЛ ВИСТАВКИ

Лимонад з тирсою пропонує споживачам Старовижівський харчокомбінат (Волинська область). У закорюваній пляшці лимонаду, яку надіслав до нашого дегустаційного залу мешканець села Смідина В. Нерода, крім тирси, плавали ще й мухи.

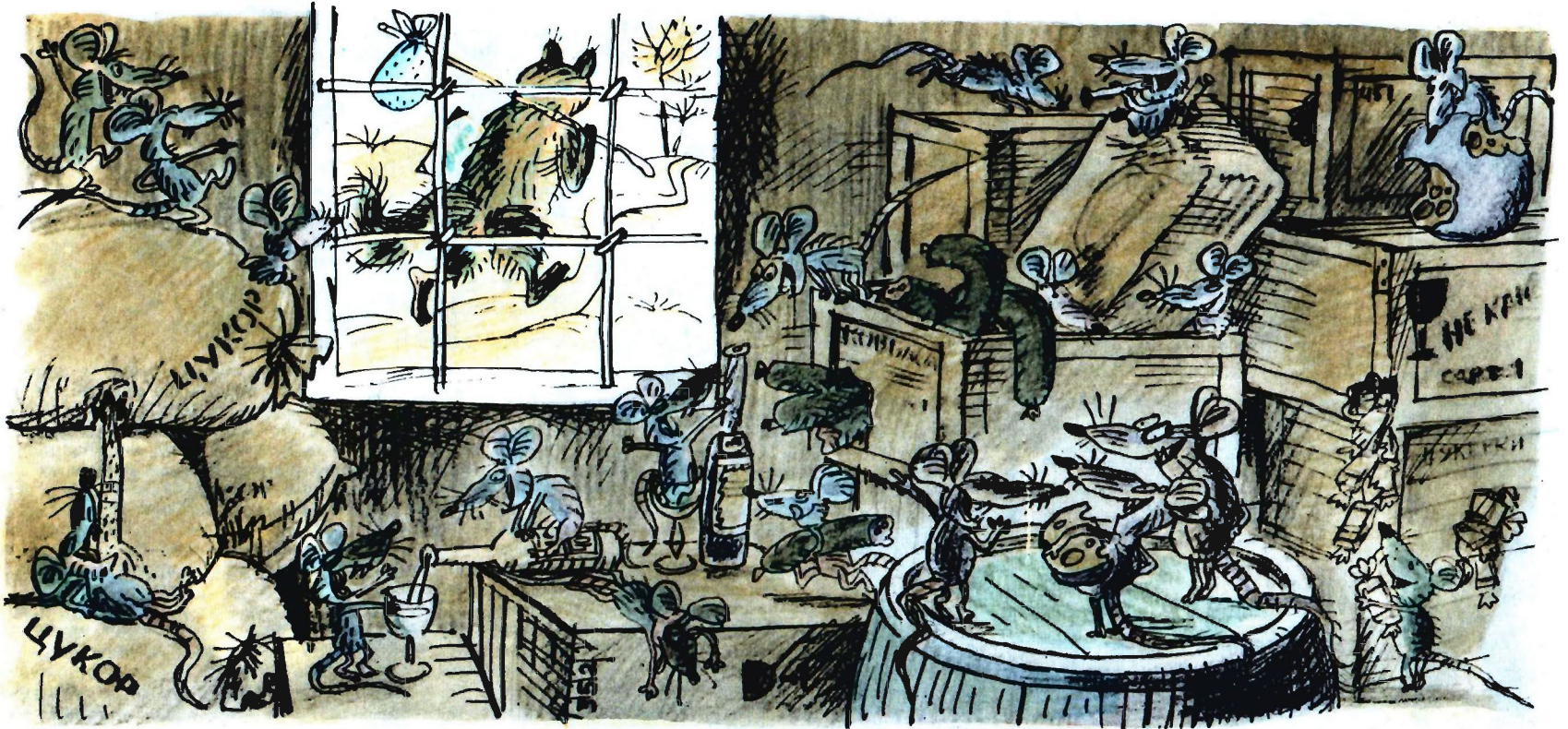
Пиво з пружиною випустив Тернопільський пивзавод. Надіславши нам пляшку пива, настояного на великій іржавій пружині, житель Тернополя І. Гавриленко справедливо запрошує першими продегустувати цей напій його творців.

Замість газових бульбашок мешка-

нець Кривого Рога А. Вербицький виявив у пляшці «Дніпропетровської мінеральної» виробництва Новомосковського заводу мінвод комахок. Цей незвичайний напій він люб'язно подарував нашій виставці.

Новий рецепт овочевої солянки з грибами пропонує Новоград-Волинський консервний завод. Оригінальність його в тому, що до відомих компонентів страви додається ще й пісок. Як повідомив житель Полтавської області А. Вовк, партія такої солянки надійшла до магазинів міста Комсомольська.

— Чого це ви так зрадили, що аж пританцюєте?
 — Дирекція торгу клюнула на нашу анонімку і звільнила Кота з посади комірника.

ТРИ ЗАСІДАННЯ

ГУМОРЕСКА

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

ГОЛОВА МІСЦЕВКОМУ: Товариші! Від нашої установи треба послати одного чоловіка на роботу в підшефний радгосп. Які будуть пропозиції? Кого... Гордійчука... Так... Петренка... Що? Петренко уже працював у радгоспі? І в минулому році теж? Так, зрозуміло. Отже, послати Гордійчука? Звичайно, його треба було б, він же ще жодного разу не їздив. Але ж, товариші, зрозумійте! Гордійчук, сами знаєте, того... випити любить, ще, чого доброго, нап'ється в селі, влізе у сварку чи, не дай боже, в бійку. Та й до роботи він, сами знаєте, який. Точно ж ледарюватиме. Залізе на скирту і на гітарі гратиме. А з радгоспу нам ще й листа пришлють. І тоді нам ганьба, що є серед нас ледарі і п'яниці. А от Петренко не підведе. За його роботу тільки подякують. Отже, посилаємо Петренка. Хто за? Одноголосно.

ЗАСІДАННЯ ДРУГЕ

ГОЛОВА: Товариші! У нас є одна путівка в санаторій і дві заявки. Від Петренка і від Гордійчука. Які будуть пропозиції? Дати Петренкові? Так, слушно. Петренкові ще жодного разу не давали, та й здоров'я у нього не вельми. Але ж, товариші, зрозумійте, що є заявка і від Гордійчука. Не даси йому путівки — такого галасу наробить, такі скандали влаштує, стільки анонімок напише, що потім клопотів не оберешся. А Петренко скромний, скаржитись не буде. Отож путівку дамо Гордійчуку. Хто за? Одноголосно.

ЗАСІДАННЯ ТРЕТЄ

ГОЛОВА: Товариші! Райвиконком виділив нам одну квартиру. А претендентів двоє: Петренко і Гордійчук. Які будуть пропозиції? Дати Петренкові? Що ж, цілком правильно. Петренко наш кадровий працівник, та й на черзі давно стоїть. Кхм... Кхм... Але ж, розумієте, товариші, на черзі стоїть в нас і Гордійчук. Оце недавно прислали нам листа з витверезника, де він побував. А ще раніше з міліції сигналізували, що, мовляв, погано в нас ведеться виховна робота. Отже, товариші, треба виховувати Гордійчука. Не даси йому квартиру — нап'ється з горя, знову потрапить у витверезник чи в міліцію. А от Петренко — товариш надійний, морально стійкий, такого виховувати не треба. То як? Га? Пропоную дати квартиру Гордійчуку. З виховною метою. Хто за? Одноголосно!

Борис МИРОНЕНКО

ЯК БЕРЕГТИ РОБОЧИЙ ЧАС

На зборах у солідній установі
 Ішлося про обов'язки службові.
 Спрямована була увага мас
 На те, як берегти робочий час.
 Підрозділів усіх працівники
 Висловлювали там свої думки.
 І кожен був до виступів охочий.
 Проходили ці збори в час... робочий.

ПРИСОРОМИВ

Подвір'я заводське інспектор оглядав,
 Металобрухт побачив і сказав:
 — Двір захаращено, проходу вже немає,
 Тут, мабуть, ногу і сам чорт зламає!
 Почувши це, директор відповів:
 — Соромтеся! Ще вірите в чортів?

ЯСКРАВА ФІГУРА

«Зірки яскравіші, коли у небі темно».
 Цей вислів знає наш директор даремно:
 Нездару й ледаря, якого світ не бачив,
 Своім заступником призначив.

ГУЛЬТЯЙ

Книг не читає, наук не вивчає,
 Знає лиш гулянки і танці,
 Рівень «культури» його
 Визначає
 Рівень горілки у склянці.

ЛИЦАР

«Один за всіх, а всі за одного!»
 А в нього за словами знаменитими:
 Нехай працюють ВСІ ровесники його,
 А він ОДИН за їх здоров'я питиме!

Надроби і усмішки

А МОЖЕ, ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ?

Хірург робить хворому операцію. — Спирту!.. Швидко!.. — говорить тихо медсестрі. Хворий підняв голову і говорить: — Товаришу хірургу, а чи не краще після операції?

Надіслав Б. СТЕПАНЧЕНКО, м. Сніжне, Донецької області.

НЕ ІДЯТЬ

Заходить командир частини до кухаря і запитує: — Чому це ти не кидаєш у страву лаврового листу? А кухар відповідає: — Та вони все одно не їдять його.

Надіслав А. ЛОГВИН, м. Яготин, Київської області.

ВВІЧЛИВИЙ ЗЛОДІЙ

У тролейбусі людно — голці ніде впасти. Іван Кузьмич ледь стоїть на одній нозі. Іולי раптом він відчув, що в його кишені хтось длубається.

— І що ти хочеш там знайти? — з усмішкою говорить Іван Кузьмич. — В мене там і ламаного копійки немає.

Пробачте, — відповів злодій, — але я мушу перевірити.

Надіслав А. ЧЕРНИШ, м. Вінниця.

ГОЛОСНІШЕ СТРИЛЯЄ

Прийшли два сусіди з полювання. Повечерявши, Микола заходився чистити рушницю, а тут і Грицько приходить.

Микола й запитує його: — Ти що, вчепився свою рушницю? — Навіщо її чистити, вона нечистена голосніше стріляє, — відповів Грицько.

Надіслав А. РОМАНЮК, м. Москва.

М'ЯКИЙ ХАРАКТЕР

ГУМОРЕСКА

Я завжди заздрю людям з твердим характером. Заздрю, бо, як помітив, їм і на світі живеться легше. Прийдеш до такого твердокамірного з якимось проханням, всю душу перед ним викладеш, як на скатертині. А він тебе вислухає та й відрубає, ніби сокирою гострою: ні! І вже тоді і не проси, і не благай, бо нічого не допросишся. Так і підеш, облизна влімавши.

А мене доля, як на гріх великий, м'яким характером наділила. Тому й товчуся з ним усе життя як Марко по пеклу. Все заклопотаний, все стараюся. І не для себе особисто, а здебільшого для інших чи, як ото говориться, для ближніх. Ніяк не можу нікому й ні в чому відмовити. Геть розбіюся, а хто що попросить, неодмінно зроблю. А за те зроблене не завжди навіть спасибі маю.

От, приміром, з самим лише Микитою Сурмилом скільки довелося наумитися. Прийшов він до мене, пам'ятаю, ще щоб на порозі не втер, а одразу зі своїм: «Влаштуй у місті на роботу!» Ви уявляєте, що це таке! Ні прописки, ні квартири, ні спеціальності путньої. І одразу безцеремонно: «влаштуй».

Інший на мою місці, отой, що з твердим характером, так би цього самовпевненого Сурмила витурив, що й сліду б його... Ну, слід, звичайно, залишився б, бо ж він щоб і не втер. А я не зміг витурити — м'який характер мені цього не дозволив. Хоч з труднощами, а влаштував цього Микиту на овочевій базі, прописатися допоміг. А дійшло до квартири, то мало з ніг не збився. Поподзвонив, поلوبігав. Часом було до того незручно, що свічкою горів від сорому, а добивався. Бо знав, що цей, вибачте, теплень

сам нічого не доб'ється. І живе нині Микита Сурмило з сімейством своїм, живе й горя не знає. Ну, що ж, я тобі не ворог. Живи! Тобі добре і мені радісно, що зумів людину влаштувати.

Тільки в житті воно так. Не встигнеш від одного відіпатися, як інший тобі просто на голову звалиться. Особливо, коли пронохають, що в тебе характер м'який.

Так, між іншим, звалився на мене Петро Дичка. Та ще з яким проханням! Зайшов одного разу, вчепився за гудзик на піджаку, в обличчя вогнем дихав і так, знаєте, безапеляційно: «Тільки на тебе й надія. Треба сина в інститут влаштувати!»

Ні, ви чуєте? В інститут! Не в професійно-технічне училище чи на курси шоферів, а в політехнічний. Мене аж затрясло всього. Ну, людина з твердим характером відбилася б швидко. Тут аргументи ясні й вагомі. Мовляв, дорога до інституту для всіх одна: подавай документи, складай вступні екзамени, набирай потрібні бали і вчись на здоров'ячко.

Ге, але ж цей Петро Дичка не так хоче. Йому обов'язково заблаглося по протекції влаштувати сина. І куди ти подінешся, коли він дивиться на тебе, як на всемогутнього бога. От і ш, когось, щоб словечко замовив. Знову м'який характер на всій біді. Єдина віха, що просити не гріх. Це ж не хабара всунути. Яюсь влаштував. І, знаєте, вже радію, як дитина, бо свідомий, що з твоєю допомогою це одна душа з дипломом буде.

Вона, правда, що й прохання різні бувають. Коли йдеться про роботу чи про інститут, то це нічого. А бувають і просто примхи людські.

Отак дивиться тобі в вічі посміхається і кидас: «Вибий путівочку на курорт!» Так і каже: «вибий». І це ж каже не людина, яка працює біля верстата, і не який-небудь пенсіонер, а зелене дівча, яке могло б на літо поїхати кудись в радгосп та попрацювати.

Знову ж, людина з характером твердим так би й відрізала. А я спасував і перед дівчачем. Просить Оля — треба зробити. А путівку ту, між іншим, ніяким способом і не відстанеш, як не «виб'єш». От і доводиться і лікарів умовляти, і на профспілку делікатно натискати. Для себе ніколи в житті не просив би і не натискав. А тут нічого не поробиш, що маеш характер такий дурний. Сам себе не шкодуєш, часом до валідолу доходиш. Тільки результат твоїх старань і згладжує все. Це ж твоїми клопатами ще одна душа буде оздоровлена, налита силою і навіть засмажена на сонці.

Але й курорт — ще не межа людським примхам. Еге-ге! Виявляється, чим ти більше робиш і даш, тим більше й просать. А то й вимагають. Бо вже знають слабіну у твоєму характері, як дірку в огорожі. Щойно одному путівку «вибий» а другому вже заманулося машину придбати. Я сам мав її коли-небудь, ту машину? Дідам і батькам нашим вона й не снилася ніколи. А тут питання поставлено категорично: «Машину хочу!» «Жигулі!»

Легке це завдання? Тисячі коштує, десять тисяч бажуючих на черзі. Ні добитися, ні пробитися. А тебе просать. Той, що з твердим характером, послав би під три чорти з таким проханням. Машини — не нужда, а розкіш. Можна й без неї обійтися. А я розсудив: вік тепер такий, батьки волами та кіньми їздять, ми на велосипед, як на чудо дивилися, то нехай хоч наші жовтороті нащадки на «Москвичках» та «Жигулях» похизуються. Ну й стараюся. Не шкодую ні себе, ні знайомих.

І вже, дивись, радіє Віктор, землі під колесами не чує.

І я задоволений, що стільки труднощів подолав, а таки зробив хлопцеві приємність. Чужі радощі — мої радощі!

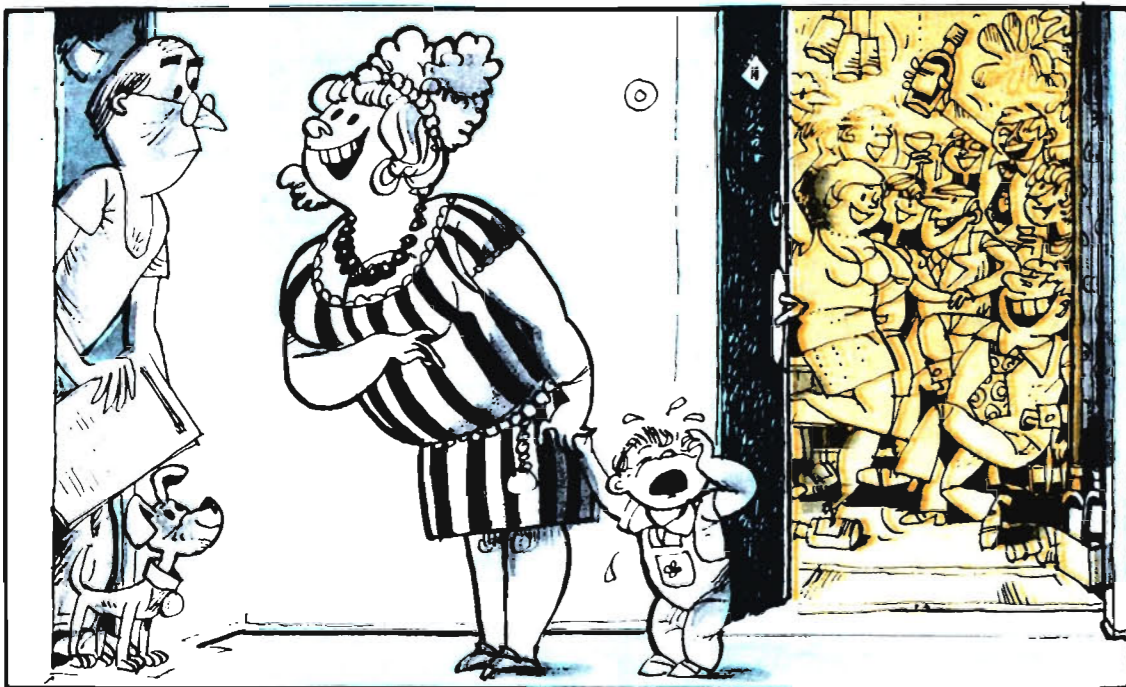
І все ж заздрю я людям з твердим характером. Бо їм таки легше на світі живеться. А мені, заздрю тверди м'яким, стільки дістається. Того прописав, того в інститут влаштував, тому путівку «вибий», тому «Жигулі» допоміг придбати. Та й як з моїм характером дурним не зробить людям добра, коли Микита Сурмило — жінич рідний брат, Петро Дичка — сват, а Оля і Віктор — свої діти!

А ще ж і попередє стільки клопотів, бо ж рідні та й рідні маю!..

Іван СОЧИВЕЦЬ.

Мал. В. ШИРЯЄВА

— Справляємо синочкові день народження, то нехай він у вас трохи посидить.

ЛЕБЕДИНА ШАПКА

ГУМОРЕСКА

— Кумо, це ти? Здорова була! А я дивилась, дивилась і думала, чи це ти, чи не ти... Звідки йду? Від прокурора. Чого, питаєш, ходила? Через шапку лебедину... Через яку шапку? Пристала дочка: купи та й купи, мамо, лебедину шапку, білу оту, пухнасту. Он, мовляв, і Галька тітки Соньки в ній ходить — дуже модно... Ну, думаю, як Соньчина Галька ходить, то що ж — моя гірша! Поїхали минулої неділі в райцентр, знайшла на базарі ту білу та пухнасту.

— Лебедина? — питаю.

— Лебедина, — каже більмоока молодичка. — Беріть, одна лишилася...

Угатила я сто двадцять карбованців. Нічого тій Гальці форсити, ми теж не ликом шті... Ліда моя рада-радісінька — наділа шапку й до клубу пішла.

А я до Гальки — шапкою похвастатися та носу їй втерти. Хай не думає, що тільки її Галька може в лебединій форсити.

Заходжу я, значить, до Гальки в хату, і що ж там, кумо моя любя, бачу! Сидять вони з Сонькою, деруть гусяче пір'я, складають

його віночком і білими нитками зв'язують. А поруч уможливила на стільчику молодичка — ота більмоока, і пришиває віночки до шапки. А шапок тих на тапчані — штук вісім, щоб не збрехати... Уявляєш, у них ціла артіль працює: Галька, Сонька та родичка їхня з райцентру — більмоока ота. Це ж тільки, подумати, скільки грошви загібають, спекулянтки безсовісні! Ну, більше не загібати муть. Ні-ні, мене не стільки сто двадцять карбованців печуть, скільки злість бере: як можна так підло людей обдурювати. Ну нічого, тепер їм перепаде на горіхи. Що, кажеш, ніхто не буде цими спекулянтками займатися? Еге-ге, займатиметься, ще й як... Прокурором у нас же Марія Іванівна. Ну да, симпатична ота, повненька... Я їй усе оце діло розказую, і помічаю, щось вона червоніє, червоніє... Я потім зирк, а на вішалці в її кабінеті висить шапка — теж «лебедина». Точнісінько така, як у моєї Ліди... По очах Марії Іванівни видно було, що вона цю фармазонську артіль швидко прикриє.

Нелля КАСЯНЧУК.

м. Бориспіль.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

ЛІДІО ДО БРОТИ

У невеличкому місті все на виду. Діловитий ти чи базіка, розумний чи, боронь боже, дурний, — це дуже швидко стає відомим усьому загалу. Отже, нема нічого дивного й у тому, що в м. Долині давно вже запримітили: Василь Григорович Гордій — людина напрочуд добра. Доброта буквально випирала з нього на очах широкої долиньської громадськості.

Скажімо, з давніх-давен відомо (й гумористами неодноразово підтверджено), що зяті не є найбільшими прихильниками тещ. Заодно й тестів. А Василь Григорович начисто спростував цю закостенілу упередженість. Вирішив він побудувати тестеві будинок в селищі Бурштині. З гаражем. Ну, гараж — це якось ще можна зрозуміти: а мо', старий запланував собі на схилі літ виграти мотоцикла. Чи «Волгу». Але навіщо тестеві, який живе в місті Рогатині, знадобився особняк у селищі Бурштині, яке, до речі, розмістилося не в Рогатинському і навіть не в Долинському, а геть у Галицькому районі? На це запитання я вам, на жаль, відповісти не зможу. Бо й сам тесть того не знає. Принаймні, минуло вже три роки, як той особняк зведено, а старі й не збираються туди переїжджати. І з якого добра-дыва мешканцєві Рогатина чогось дозволили будуватись у зовсім іншому районі, того я вам також сказати не можу. Бо керівники Бурштинської селищної Ради тепер ні як не можуть пригадати, як таке протизаконня скоїлось. Сам же тесть і поготів того не знає, бо цим, розумієте, займався дбайливий зять Василь. Він не лише дозвіл дістав, а й цеглу, й цемент, і шифер, і ліс, і все таке інше. Де саме діставав, того тесть також не знає, бо документів в значну частину будматеріалів у нього нема. А без документів хіба можна втримати все у голові!

Та що там уже говорити про рідного тестя, якщо Василь Григорович не меншу турботу виявляв і про зовсім чужим людям. Ну, ким йому, питається, доводиться Володимир Петрович Париляк? Ніким. Навіть не десята вода на киселі. Хіба те, що Володимир Петрович — батько Лідії.

А хто така для В. Г. Гордія Лідія Париляк? Так само ніхто. Ну, працювала вона три роки секретарем районного народного суду, а Василь Григорович (забув сказати) у тому суді головував. Ото й усе. Взагалі добре ставлення керівника до своїх підлеглих, у тому числі й до технічного секретаря, звичайно, не дивина. Це, скорше, норма. І сам факт чуйного ставлення Гордія до своєї колишньої підлеглої нікого не дивував. Здивував не факт, а розмах тієї чуйності.

Лідин, значить, батько — В. П. Париляк задумав і собі звести будинок у Долині. Щоправда, без гаража. Натомість з присадибною фермою для розведення нутрій. І таке бува. Василь Григорович так проинявся цією ідеєю, так енергійно заходився допомагати, що, збоку дивлячись, важко було розібрати, хто, власне, будує: Гордій чи Париляк.

Судить самі. Гордій, а не Париляк, домовляється та закуповує в одному з сільських споживчих товариств 29 залізобетонних плит (призначених, до речі, для будівництва магазину в с. Новошині). Управління газопроводів за списком виділяє в розпорядження Гордія бетономішалку. Це ж управління, як і Вигодський лісокомбінат, безплатно виділяє Гордієві автомашини. З того ж таки лісокомбінату Василь Григорович якимось чином вивіз кубометрів з дев'ять деревини, яку ніхто не випишував і не оплачував.

Але ж і будматеріали, і будтехніка — це ще не будова. Потрібна й робоча сила. Василь Григорович і тут знаходить вихід. Коли працівники Долинського району електромереж, за його просьбою, безплатно протягнули до особняка низьковольтну лінію, він подзвонив на газопереробний завод і зажадав двох електриків для ремонту проводки в приміщенні суду. Та коли ті з'явилися, Василь Григорович переправив їх на більш важливий об'єкт — і вони протягом тижня здійснювали суцільну електрифікацію Парилякового особняка, одержуючи за цей час зарплату на заводі.

Та на будівництві потрібні не лише спеціалісти, а й різноробочі. Василь Григорович пригадав собі, що і в Долині ще, богу дякувати, не перевелися дрібні хулігани, які відбувають покарання. А хто сказав, що вони мають лише підмітати вулиці? Їх також — на будівництво особняка! Суддя Гордій при цьому запроваджує ефективну систему морального заохочення: за ударну працю зменшує хуліганам строк покарання.

Це, як полюблюють писати у побутово-популярних замітках, «маленькі хитрощі». Були й більші.

Коли будівництво особняка та нутрієвої ферми вже наближалось до кінця, В. П. Париляк раптом зляквся,

що в нього не вистачить грошей для завершення будови. У зв'язку з цим попросив переписати її на доньку Лідію, в неї (тепер уже виховательки дитсадка) кошти мають знайтись. Переписали. А невдовзі батько, підрахувавши свої резерви та можливості, вирішив, що у нього все-таки знайдуться кошти для будівництва... нового будинку. Поряд з першим. І — що б ви думали! — одержує дозвіл, ділянку і план забудови. Цього разу, гадаєте, Гордій уже залишився осторожний? Нічого подібного. Як допомагати — то вже до кінця. Він особисто роздобував в райвиконкомі дозвіл на одержання у міжколгоспбуду п'ять тонн цементу. До речі, там чомусь ніхто не задумався, навіщо Гордієві, який сам нічого формально не будує, стільки цементу. А може, якраз задумались. І тому, про всяк випадок, цей дозвіл ніде не зареєстрували. А тим часом Гордій одержав той цемент за оптовою (тобто дешевою), а не роздрібною ціною і завіз на другу будову Лідиною батька.

Та коли вже мова зайшла про цемент, то мушу сказати, що ця операція виглядає суцього дурницею в порівнянні з іншою, яку провів Василь Григорович. Якось громадянин Вецько ухитрився поцупити на роботі чотири тонни цементу й продати їх. Та був спійманий на гарячому. Нарсуд під головуванням В. Г. Гордія засудив розкрадача. А цемент, до вироку суду, було здано на зберігання на склад. А після вироку? А після вироку Гордій, замість повернути цемент потерпілій організації, забрав його зі складу та завіз на важливу пускову будову — особняк Париляка.

Ну, чим ще як не любов'ю до ближнього, можна таке пояснити?! Щоправда, злі язики тепер подекують, буцім Гордій будував ці особняки в основному для себе: який — повністю, який — як дольовик. Але ж злі язики ніколи не вірять у людську доброту.

А вона, доброта себто, проявлялась у Гордія не лише в особистих відносинах, а й на основній роботі. На це, до речі, ще наприкінці 1974 року звернула увагу Івано-Франківська обласна прокуратура, яка в спеціальному представленні зазначала: «Замість своєчасного і законного розгляду кримінальних справ про небезпечних злочинців, нарсуд під головуванням В. Г. Гордія за надуманими і цілком необгрунтованими мотивами повертає справи на додаткове розслідування, неправильно кваліфікував дії підсудних і виносив щодо них м'які міри покарання, що не відповідали скоєному злочину».

До цього можна додати фактичну довідку: лише за два роки вищі судові інстанції скасували дев'ять неправомірно м'яких вироків, винесених нарсудом під головуванням Гордія, плюс ще три необгрунтовані постанови про передачу справ на дослідження, коли досліджувати не було чого.

На представлення прокуратури начальника обласного відділу юстиції В. І. Лавренко тоді ж відповів: «Відмічені недоліки та упущення в роботі тов. Гордія мали місце. На оперативній нараді відділу юстиції звернуто увагу тов. Гордія...» А мені, щиро кажучи, подумалося, що в даному разі доречніше було звернути увагу вже не на тов. Гордія, а на самих керівників відділу юстиції. Я, звичайно, далекий від того, щоб визначати роботу судді тільки тим, суворі чи м'які вироків він виносить. Та коли вже здібалися з такою відвертою односторонньою практикою, то це мало б насторожити і примусити пильніше проаналізувати діяльність Гордія та причини такої дивної тенденційності.

Слід сказати, що й про будівельне хобі Гордія сигналі в різні інстанції надходили й раніше. Та іноді від них відмахувались («де б то суддя міг собі таке дозволити?!»), іноді перевіряли, але поверхово. Та коли доброта Гордія сягла вже масштабних широт і Долинський райком партії скрупульозно та принципово вивчив питання, то всім стало неспростовно ясно, що діяльність Гордія несумісна з перебуванням у партії та на посаді народного судді.

Різні покарання понесли службові особи, які прагнули зберегти приємні відносини з суддею, також проявляли доброту за державний рахунок. Та мені вдалось, що не всіх відзначено. Хтось же у райвиконкомі написав-таки дозвіл на цемент. І товариші з міліції посилали ж хуліганів перевиховуватись працюю не на тих, що треба, об'єктах. І в Бурштинській селищній Раді хтось же таки проштовхнув незаконне рішення. А в таких випадках дуже важливо нікого з причетних не прогавити. Бо якби кожен, хто так чи інакше сприяв Василю Григоровичу, був трошечки принциповішим, то вродженій доброті Гордія не вдалось би так буйно проявитись.

Тому й віряться, що це, прямо скажемо, виняткову, рідкісну в наш час, але повчальну історію буде доведено до логічного кінця.

Що ж до мене, то хотілося, власне, лише показати, що лихо буває не лише, як вважав Грибосєдов, з розуму. Буває й лихо з доброти. Зокрема, отакої.

О. КРУКОВЕЦЬ
спец. кор. Перця

Івано-Франківська область.

БЛИЗНЮКИ

ХТО СТАРШИЙ!

Сашко і Юрко подібні, як дві краплі води. Однакові русьві круглі голови, зірки-очі, носи пиптиками. У них іменини одного й того ж дня: вони — близнюки.

Якось брати засперечалися — хто з них старший?

— Я! — кричить Сашко.

— Я! — не здається Юрко.

Жоден криком не переміг. Ставали до дверей — якраз доросли головами до клямки. І тоді близнюки придумали: бути їм старшими через день.

РИБА

Ще червона сковорода сонця не вирізалася з-за лісу, а Юрко вже схопився на ноги.

— Я нині старший! — його голос звучав, як горн. — Піднімайсь! Ну й лежень... Підемо, Сашко, рибу ловити.

Сашко встав і довго мовчки збирався. Накопав черв'яків повну баночку, потім закинув на плечі вудку. Юрко попереду, він за ним. Пішли.

— Отут! — показав Юрко.

Сашко закинув вудку під корч, сів і дивиться на поплавець.

Юрко не сів. Ходить берегом, руки в кишенях.

— Наловимо, — проказує, — рибки!

Річка тече, мерехтять хвилі.

— Багато! — марить Юрко. — На смажимо! — тішиться. --- Поснідаємо... — І все ходить перекидом.

А Сашкові рябіє в очах. Не клює!

— Понаїдаємося! — Юрко плямкнув.

Тут поплавець — хить, Сашко за вудку — смик, а витягти не може.

— Держи! Хіба не я казав? — І Юрко метнувся до Сашка.

Як потягли, так і попадали. Вудлице тріснуло. В одного в руках палиця, а в другого на гачку — корінь лелехи.

МАЛИНА

Другого дня Сашко встав рано. Сонце вже зійшло, але вночі була гроза, і його обхмарило.

— Я нині старший! — гукнув Сашко до Юрка. — Вставай! Ото сонько, аж запах... Підемо, Юрку, по малину.

Юрко прочумався, зітхнув: треба йти.

Рушили. Сашко вимахує порожні-

ми руками. Юрко з корзинкою в руці — за ним.

— Назбираємо! — і Сашко — мах рукою. — Наїмося! — і мах другою.

Ліс обкопаний канавою. Вода про шуміла, трава прилягла, і гусне багнука. Сашко зупинився на горбочку, глянув і махнув рукою: «Вперед!»

Юрко ступнув і послизнувся. Корзина — хляп у багнуку. Він за нею, та й поїхав у болото.

— Тримайся! — закричав Сашко.

Він ухопив Юрка за руку, а той і потяг його до себе. Опинилися по пояс у холодній багнуці.

Насилу видерлися на сухе.

— Смачна малина... — буркнув Юрко.

— Як і твоя вчорашня рибка, — обізвався Сашко.

Подивилися один на одного і похитали головами: «Так-то воно так, але, видно, нема між нами старшого. А де ж наші сандалі?...»

Борис ХАРЧУК.

САМИ ПРО СЕБЕ

«Наша харчова індустрія виробляє на мільярди доларів продовольства і напоїв, які позбавлені будь-якої цінності. У виробництві таких «продуктів» використовуються штучні фарби і хімічні добавки, які можуть викликати всілякі хвороби, включаючи рак».

(Із статті МАЙКЛА ЯКОБСОНА, вміщеної у «Нью-Йорк таймс».)

«В нас у школах навчають ремесла, але це виявляється марною тратою часу. Краще б учили, як прожити безробітному».

«Обсервер», Лондон.

«Секретні зобов'язання, взяті на себе Сполученими Штатами заради досягнення угоди по єгипетсько-ізраїльському роз'єднанню військ на Синаї, показують, наскільки ми підкоряємося волі Ізраїлю. Просто важко знайти інший подібний приклад того, як яка-небудь велика країна підкорялась би меншій».

У. ФУЛБРАЙТ, колишній голова сенатської комісії іноземних справ конгресу США.

...віра, яку підсилював досвід більшості американців під час другої світової війни і подальших двох десятиліть, — тепер розбита вщент. Американці зі здоровим глуздом знають, а дурні здогадалися, що життя не буде автоматично ставати усе кращим для нашої країни. Життя спростувало знамените саркастичне зауваження, яке приписують Бісмарку, про те, що бог піклується про п'яницю, дурнів і Сполучені Штати Америки.

«Вашінгтон пост».

Будемо хоча б сподіватися, що коли в 1975 році ми опинилися на гарячій сковорідці, то в новому році економічна політика уряду не дасть нам звалитися просто в огонь».

«Таймс», Лондон.

Всупереч заявам економістів про те, що Сполучені Штати помалу виходять із смуги спаду, до 1976 року для мільйонів безробітних американців економічний спад зовсім не закінчився. Причому безробітної молоді до 20 років значно більше, ніж дорослих. Рівень безробіття серед цієї групи становить 19,3 процента.

«Ю. С. Ньюс енд Уорлд ріпорт». Вашингтон.

Викликає глибоке обурення той факт, що в нашому суспільстві не задовольняються основні потреби існування. Інакше кажучи, багатьом людям не мають достатньо їжі, не мають можливості нормально опалювати своє житло, живуть у квартирах та будинках, що не відповідають санітарним нормам, і т. д.

«Монд», Париж.

ПЛАЧ ХРИСТІЯНИНА-ДЕМОКРАТА

Християнсько-демократична партія Чилі, яка два роки тому помагала хунті Піночета повалити народний уряд Сальвадора Альєнде, вже протягом кількох місяців сама зазнає жорстоких переслідувань з боку хунти. Словом, ускочили чилійські християнські демократи, як Рябоко в дерть».

Як дали у нас в Чилі народу надто вже непомірну свободу, я волав: — Що ж це робиться, братіє! Це ж янась не така демократія!

І жалівся я господу слізю: — Пахне, боже, вона комунізмом! О святий і кріпкий, поможи ще ти цю страшну демократію знищити!

Допоміг. Став я бога молити: — Піночетові — многі літа! Викликають у мене симпатії результати його демократії!

Раптом чую: — Що-що, демократи?! — Хап за комір мене — і за грати. І тепер у в'язниці я, братіє... От вам, власне, й уся демократія!

Плач чилійського християнина-демократа записав і на вірші переклав Вас. ШУКАЙЛО.

ВІСТІ З ТОГО СВІТУ

На сторінках впливових швейцарських газет «Швейцарське фінанццайтунг» і «Трібюн де Женев» з'явилися нові рубрики, які зайняли рівноправне місце поряд зі старими, такими як «Погода» чи «Програма радіопередач». Назви нових рубрик промовляють самі за себе: «Скорочений робочий день і звільнення» та «Ринок робочої сили».

«Цайтунг фум лецебургер фоллек», Люксембург.

ТО ЩЕ — НЕ ГАРНІТУР...

«Продається у хорошому стані меблевий гарнітур — прикрашений різьбленням стіл та два крісла з кабінету верховного судді району Фрайслера (на них сиділи Гітлер, Геринг, Геббельс). Телефон 07 11/54 62 11».

(Оголошення, опубліковане у західнонімецькій газеті «Штутгартер цайтунг».)

Меблі добрі, що й назвати! Профашистові до хати, у робочий кабінет — просто знахідна та й годі: і зі смаком, і по моді, та ж... неповний це комплект.

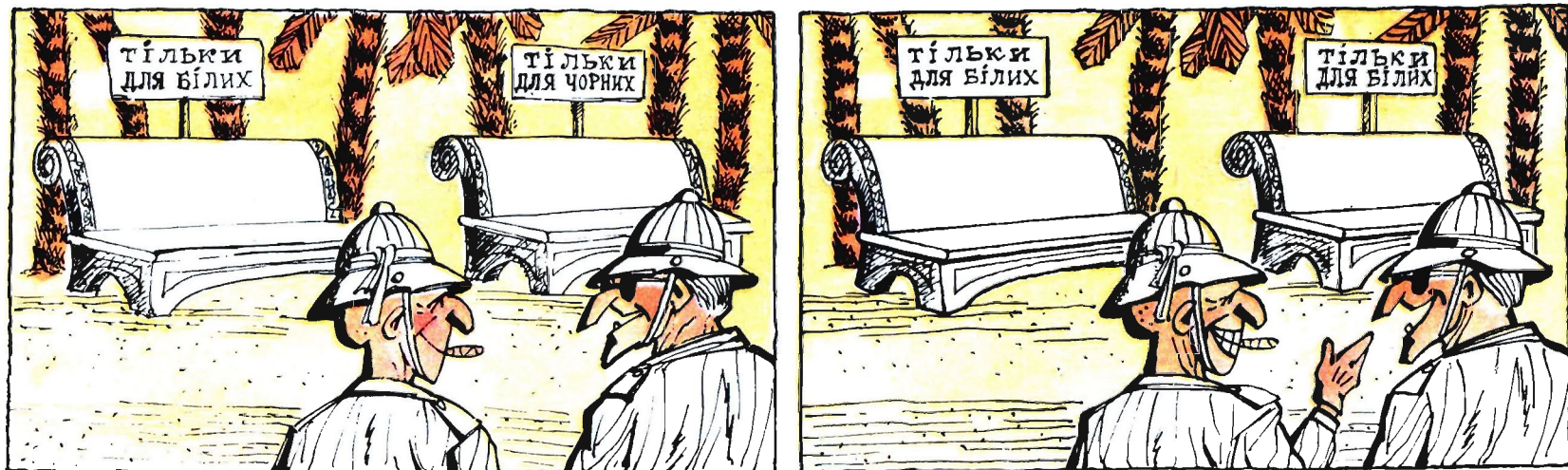
Тан не роблять добру справу, так — не буде інтересу, а щоб повний був ажур, слід сюди додати й лаву із Нюрнберзького процесу — то вже буде — гарнітур!

В. БОЙКО.

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Треба кінчати з цим розділом!

Тіме ратурні шаюодії

Юрій ІВАКІН

Йосип КИСЕЛЬОВ.

ЩИРИЙ ЛИСТ ДО ПИСЬМЕННИКА

Насамперед, чому пишу про ваш твір в епістолярній формі? Заради щирості. Щирість — то така річ, яка не завжди вдається критикові. Принаймні, не всім вдається. А листовна форма спонукає...

Отож одверто вам скажу щирю правду в очі: слово честі, ваш роман вразив мене своїми художніми якостями! Мені сподобалися його герої — інтенсивно мислячі, духовно глибокі, широкі, тонкі, тверді, мудрі, розумні, талановиті, змістовні, свідомі, освічені, інтелігентні, кваліфіковані, моральні, тактовні, вихом'я витримані, відверті, віддані, принципові, непохитні, суспільно-корисні, працьовиті, дисципліновані, самокритичні, скромні, добрі, суворі, серйозні, веселі, послідовні, комунікабельні, складні, прості, типізовані, індивідуалізовані, психологічно правдиві, конкретно-історичні й реалістичні — одне слово, справжні творчі натурі!

Добре, що ваш головний герой весь час плідно замислюється над

різними глобальними проблемами — філософськими, морально-етичними, психологічно-фізіологічними, всесвітньо-історичними і науково-популярно-генетично-кібернетичними. Не раз Чередниченко творчо думає, що таке життя і смерть, час і простір, добро і зло, правда і кривда, початок і кінець, причини і наслідки, сенс і нонсенс, чоловік і жінка, вірш і проза, комедія і драма. На багатьох сторінках вашого роману він ставить і розв'язує питання: чому? як? де? коли? куди? кому? скільки? звідки? навіщо?

У романі, наче рентгеном, просвічуються людські задуми, наміри, прагнення, вчинки, переживання, почуття, настрої, надії, здогадки, позиції, інтереси, стимули, риси, постаті, контури, фігури і конфігурації.

У ході дії згадуються різноманітні почальні приклади, випадки, казуси, факти, паралелі, аналогії, події, свідчення, висловлювання, цитати, документи, імена, псевдоніми, криптоніми, аноніми, дати, формули, проценти, графіки, діаграми, таблиці та інша інформація. Але ми з Чередниченко стійко витримуємо всі інформативні переваження. Бо ж ми з ним — щирі інтелігенти в окулярах, нам і не таке доводилося читати...

Зі свого боку (буду щирим до кінця), порадив би вам ошадливіше вживати розділові знаки — крапки і коми, дефіси й риски, дужки і лапки, а також слова і літери, синоніми і антоніми, метафори і метонімії, літоти і гіперболи, образи і характери, папір і чорнило.

А втім, ви написали справжній художній твір, а я — справжню критичну статтю, яка наочно доводить, що окремі наші критики інтенсивно мислять, глибоко почувують, настійно прагнуть щиро оцінити кожен крок кожного талановитого письменника.

НАВЕРЛЕ

...І я сиджу, мов Будда в кріслі,
І в жилах замерза вода...
...Тебе нема — немає вулиць,
Ані стежинок, ні дерев.
І все отак перевернулось,
Як в цій сонеті на верле.

(Віктор ТЕРЕН. Вірш «Сонет на верле», із збірки «Переклики». Видавництво «Радянський письменник», 1975 р.)

Тебе немає і не буде.
О, як ти учинила зле!..
І я сиджу, мов древній Будда,
Ногами вгору — на верле.

І вже не кров — вода у жилах.
Вже грає у хокей Пеле.
Вже ходиш на руках ти, мила,—
Бо все я бачу на верле.

Як не полюбиш ти поета —
Не вмере, звичайно, він.

Але
З досади не лише сонети —
Світ переверне на верле.

Іван НЕМИРОВИЧ.

КОЛИ Я НА ПОШТІ ТУЖИВ ЗА ЛИСТОМ

...дівчина в очах моїх
Німе читає запитання...
Вона конверти прогорта
І заперечно головою
Хита.
Мовляв, нема листа.
А я стою, немов заклятий...
І я стою, хоча позаду
Вже чути черги нарікання.
Хтось закликає до порядку,
Хтось кидає: «Голову морочте!»
А я стою...
А я дівчатку
Благально заглядаю в очі...

(Віктор СОКОЛОВ. Вірш «Я знов не йшов — я знову біг...»)

Біля віконця «ДО ЗАПИТАННЯ»
Стובбичу зрання і до смернання.
Тій, в кого з глянцем пальці дівочі,
Знову благально дивлюсь в очі.
Та головою вона хитає
Все заперечно, — мовляв, немає.
А я стою все. — Погляньте ще раз!
І в черзі чую міцненний вираз.
Терплю образу. Немов заклятий.
Стою й стою все. Питаю ап'яте.
На цей раз чую: — Ви не морочте!
Нема притулку вам, окрім пошти?
Знову благально я у віконце:
— Ви зрозумійте — потрібно конче!
Хіба ж би я набрндав дарма...
Та знову чую: нема... нема...
Стою й стою. Зачиняють пошту.
У спину я відчуваю поштовх
І влітаю...
А під ногами
Кленове листя шурчить листами...

Валентин ЛАГОДА.

КАРИКАТУРИ З НАТУРИ

(Листи коментує художник)

ЛАРЬОК ДЛЯ ГОРОБЦІВ

У селищі Первомайськ Томашпільського району Вінницької області вже кілька місяців не працює ларьок. Навіть за товарами першої необхідності доводиться ходити до сусіднього села.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Мабуть, спокійнішого місця для гніздечка ми не знайдемо...

І ЧОРТ НОГИ ПОЛАМАЄ

Ще в минулому році посеред вулиці Льва Толстого, що в місті Стрий Львівської області, вирили траншею для водопроводу. Вдень через ту траншею хоч перестрибнути можна, а от вночі тут і сам чорт ноги поламає.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

— На цій вулиці ми постійно чергуємо.

ГОРИ, ГОРИ ЯСНО...

...та щоб не погасло, — так примовляють вранці і ввечері доярки третього відділку колгоспу імені газети «Правда» Прилуцького району (Чернігівщина). Бо проводка до ферми, зроблена електриками районної електростанції, неякісна. Тож і світло поблимає та й погасне.

Мал. П. КОГАНА

— Так хоч освітлення буде постійним.

МУКИ ЛИХОСЛОВА

Три дні вже він мовчить, ні слова не зронив
І мучиться, мов біль перемагає:
Поклявся не вживати лайливих слів —
І став німим, бо інших він не знає.

Микола АРТЮХ.

с. Пристроми
Переяслав-Хмельницького району
Київської області.

ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

Малюнки з журналів: «СТЪРШЕЛ» — Софія, «УРЗІКА» — Бухарест, «РОГАЧ» — Братіслава, «ПАРІ-МАТЧ» — Париж.

— Зараз я ніяк не можу вирватися з дому!..

Без слів.

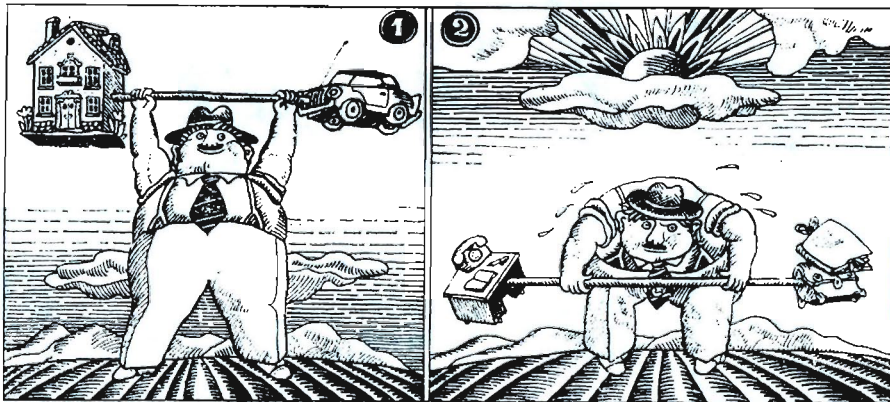
Без слів.

Без слів.

Друге перероблене й доповнене видання.

Без слів.

Слободі ПЕРЧЕ!

Ти, звичайно, знаєш отой відомий вислів: «Узяти природу в свої руки». Чули про нього, очевидно, і директори консервного та цегельного заводів, що у м. Ромнах.

Чути чули, а зрозуміли, судячи з їхніх дій, по-своєму. Замість того, щоб невеличку річку Пину — онрасу нашого краю, — обєрігати, вони її запаскуджують різними відходами.

— У що ви перетворили річку? — запитують їх ромемчани.

— У річку, — відповідають, посміхаючись, керівники. — Повиоводу!..

Але не додають, що: «Повиоводу від стічних вод». І дуже жаль, що до цього нічого істотного не може додати й Ромемська санепідстанція... А варто було б.

І. ЛАКИЗА.

м. Ромни,
Сумська область.

Порадь, де можна придбати стареньку гармату і снарядів до неї. Холодних, звичайно.

Ось для чого це потрібно.

Наша комплексна бригада № 3 розташована за десять кілометрів від центральної садиби колгоспу, куди щодня треба давати зведення про надії молока, про стан великої рогатої худоби на фермі та інше. Отож ми, попередньо умовившись із конторою колгоспу, і будемо шмаляти-бахнати: скажімо, один постріл — тисячу літрів молока наділи, два — дві тисячі, й так далі!..

Тільки гармата потрібна, хоч і старенька, але гучна, щоб її постріли чули не лише в колгоспі, а й у Жмеринці. Щоб почув, наприклад, начальник лінійно-технічного цеху зв'язку Георгій Олександрович Недочитайкий. Щоб кожен постріл нагадував йому про наш телефон, який уже багато місяців не працює і який т. Недочитаний обіцяє з дня на день полатити.

Л. Я. ПЛЯСЦЬКИЙ,

бригадир комплексної бригади № 3
колгоспу «Перемога».

Вінницька область.

Ми не раз читали на твоїх сторінках, що ніопронат надсилає в села старі фільми. Писав ти, Перче, і про те, що, бувало, зберуться колгоспники після робочого дня переглянути кіноартину, а кіномеханік виїде на сцену та й скаже: «Замість таного-то фільму буде інший, бо коробики переплутали». А ми, Перче, і на це поспражимося не можемо, бо ось уже два роки кінофільми в нашому селі зовсім не демонструють. Отане виходить кіно.

НОВАК, ЧЕРНЕГА, ТОКАРЕНКО, ЗАМОРА та інші жителі села Новомихайлівка Добровеличківського району Кіровоградської області.

Ти чув, як риба волає про допомогу? А ми чули: б'ється, бідна, у воді, аж луна іде... Чому саме, пояснимо.

У нашому місті спорудили новий сорокадвоквартирний будинок. Гарний будинок. І є в нас банно-пральний комбінат. Теж непоганий комбінат. Так от, каналізація з того будинку і відходи з банно-прального комбінату стікають прямо в Десну. І не просто стікають, а «відиритим способом» чи, точніше, яром, що пролягає в межах Новгород-Сіверська.

Риба в Десні б'ється-волає, а ми вже не волаємо, не кричимо. Бо сморід отой забив нам паморони. Тільки пишемо. Писали вже голові Новгород-Сіверської міськради товаришеві Білоусу і писали начальникові комбінату комунальних підприємств товаришеві Шаповалу. А вони у відповідь — ані мурмур. Мабуть, теж їм дух забило!..

Тепер оце пишемо до тебе. Порятуй, Перче, рибу. Бо ми вже якийсь перетерпимо. Якщо керівники міста терплять, то ми — тим більше. А от риби жално!..

Мешканці м. Новгород-Сіверська.

Чернігівська область.

Страшно перо НЕ В ГУСАКА...

«Свині город риють, кажи не слухають, заявлені подавав не обрацають уманія»...

(З доповідної бригадира колгоспу).

«...Жом непоганий, я його нюхав, а тому я пропоную тваринам ввести у свій раціон і нічого їм вибрикувати...»

(З протоколу зборів).
Надіслав Ол. КАТРИЧ.

«ОБЪЯВЛЕНИЕ»

Городищенский сахкомбинат приглашает рабочих на сезон производства мужчин и женщин

Обращаться в отдел кадров. Администрация.
Надіслали Л. ТАРАСЮК і Т. НАДЕЛЬНЮК.

«ОБ'ЯВА»

Продаєця модний красивий диван старої конструкції з люстрою і мідний самувар.

Приходите тоді коли я буду вдома друга хата біля цвинтаря.

Собани небійтеся, вона тільки гавкає сама страшна, а менуєє».

«ОБ'ЯВА»

Хлопці не стройте мені в садку всяческой паної, а то я як засяду з дрюком та спущу Жума, то він вам штани полатає. Так от знайте щоб потом небило там всяческих неподобств непо-разумений і наріканій опосля».

Надіслав В. КОВАЛЕНКО.

ЗМІНА МАРШРУТУ

Микола до буфету, мов лоша, Скавав, було, узимку й в літню спеку. Частенько і тепер він поспіша, Та вже не до буфету, а в аптеку...

А. КОВАЛЕНКО.

м. Дніпропетровськ.

СИР ДЛЯ ЛИСИЦІ

В ідальні лісовій Ворона
Взяла якоесь сирок солоний.
Та лиш нюхнула — й ледь не впала...
«Де ж та Лисиця?!» — закричала.

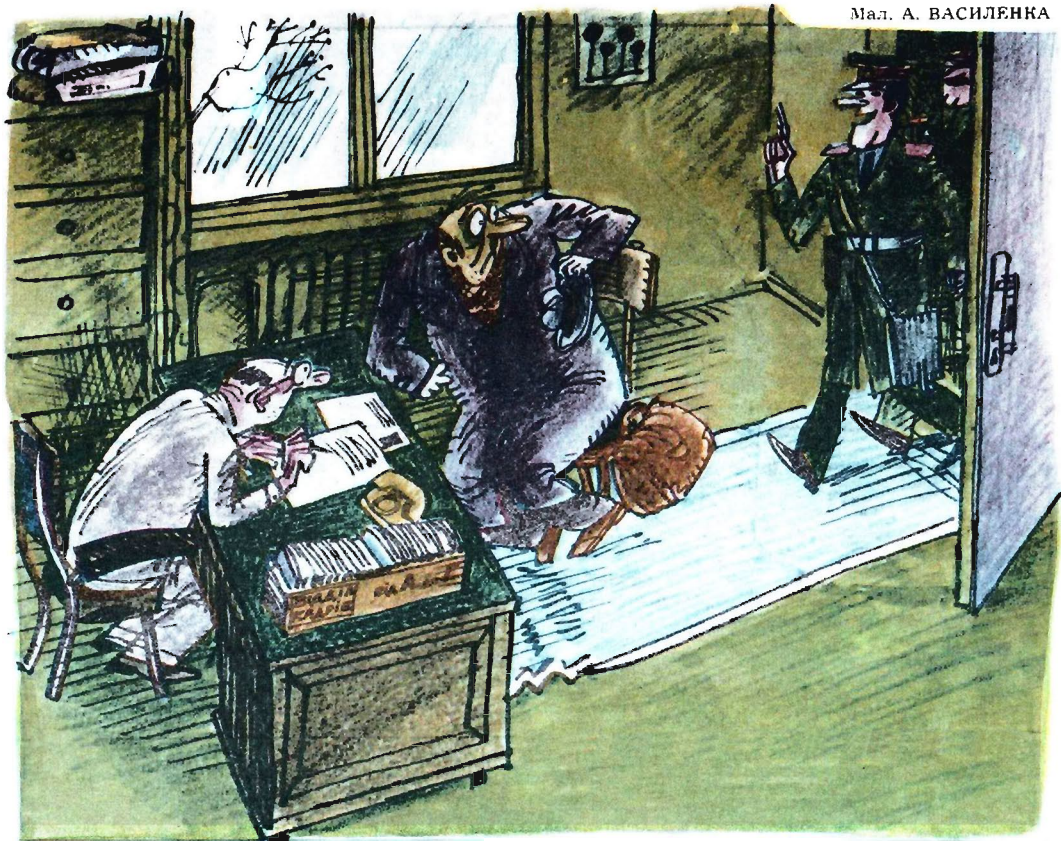
Ю. ПЕРЕЯТЕНЕЦЬ.

м. Дніпродзержинськ.

Мал. А. БОРДУНІСА

— Майбутнє — що! Ти мені шість цифр вгадай!

— Хвилиночку! Не спішіть оформляти його на посаду завідуючого складом. Він ще за попередню посаду не звітував.

— Ви виконуєте мою рекомендацію — палити п'ять сигарет на день і не більше?
— Так, тільки до того я зовсім не палив!

★ Про те, що водій автобуса Тручен на маршруті Кам'янець-Подільський — Думанів провозить пасажирів без квитків, а гроші за проїзд привласнює, писалося у листі пасажирів.
Як повідомив заступник начальника Хмельницького обласного виробничого управління автотранспорту тов. Н. М. Незборецький, факти підтвердились. Листа

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

пасажирів було обговорено в колективі водіїв автоколонни № 2. Працівникам служби експлуатації запропоновано посилити контроль за роботою водіїв автобусів.
За порушення фінансової дисципліни водія Трученка Н. Т. з роботи на автобусі знято.

★ Працівники Калуської міської ніномержі (Івано-Франківська область) надіслали Перцеві смаргу про те, що директор ніномержі Косів Б. О. не відповідає своєму призначенню.

Секретар Калуського міського КП України тов. І. Посторонко сповістив редакцію, що Косіва Б. О. з посади директора увільнено.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 6 (976)
іна українском языке).

Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 17. II. 1976 р. Підписано до друку 3. III. 1976 р. БФ 01613. Папір 70×108/16, Фіз. друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 2.8. Обл.-вид. арк. 4.54.

© Журнал «Перець», 1976 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 0902. Тираж 2 850 000 прим

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Відомі економісти капіталістичного світу з сумом відзначають, що Заходіві ніяк не вдається не лише «спутати» коня економічної кризи, але бодай хоч «загнуздати» його. (Із газет).

Даремні зусилля.